

GENESIS 37

Tööversioon, viimane uuendus 3.11.2022

Tõlkinud Urmas Nõmmik.¹ Lähtetekstiks on *Codex Leningradensis*'e tekst BHS-i väljaandes. Seda on korrigeeritud varasema tõenäolise, veel riknemata teksti suunas. Ümarsulud (.) tähistavad mõttelisi täiendusi, nurksulud [...] lähtetekstile lisatud sõnu, ülakomad ‘.’ sõnade ümber märgivad parandatud teksti, lihtsalt ülakomad ‘’ ärajätu. Pärinimede kirjaviis järgib „Heebrea keele transkriptsiooni soovituslikke reegleid eesti keeleruumi jaoks“, ilmunud teose *Mišnatraktaat „Sabat“* (Šabbat). Piibel kontekstis, 2. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus, 2015, lisana (lk 140–148), vt ka <https://usuteaduskond.ut.ee/et/sisu/juhendid-ja-avalduste-vormid>. Tagasiside tõlkijale urmas.nommik@ut.ee.

1 Siis elas Ja'akóv maal, kus oli elanud võõrana ta isa, Kaananimaal.

2 See on Ja'akóvi toledót: Joséf oli seitsmeteistkümneaastane, kui ta karjatas koos oma vendadega lambaid². Ja ta oli poisiks Bilhá poegade ja Zilpá poegade juures. Viis siis Joséf nende halva kuulduse nende isa ette.

3 Ja Jísra'él armastas Joséfi oma teistest poegadest rohkem, sest ta oli talle pojaks tema vanas eas. Ja ta tegi talle uhke ülerõiva. 4 Siis näinud ta vennad, et nende isa armastas teda kõikidest ta 'poegadest' rohkem, ja nad vihanud teda. Ja nad ei suutnud (enam) temaga rääkida rahulikult. 5 Siis nägi Joséf unenägu ning teatas (sellest) oma vendadele – ja need ei vihanud teda enam. – 6 Siis ütelnud ta neile: „Kuulake nüüd sellesinase unenäo kohta, mida ma nägin. 7 Näe, olime põllu peal vihke sidumas, ja näe, minu vihk tõusis ja jäi ka seisma, ja näe, teie vihud ümbritsesid ja kummardasid minu vihku.“ 8 Siis ütelnud talle ta vennad: „Kas tahad tõesti olla kuningas meie üle? Või kas tahad tõesti meid valitseda?“ Ja nad ei vihanud teda enam tema unenägude ja tema sõnade pärast. 9 Siis nägi ta veel ühte unenägu ning jutustas sellest oma vendadele ja ütles: „Näe, nägin veel unenägu, ja näe, päike ja kuu ja üksteist tähte kummardasid mind.“ 10 Siis jutustas ta oma isale ja oma vendadele, aga ta isa tõreles temaga ja ütles talle: „Mis unenägu see on, mida sa nägid? Kas mina ja sinu ema ja sinu vennad peame tulema ja kummardama sinu ees maani?“ 11 Siis kadestanud teda ta vennad ja ta isa pidanud seda asja meeles.

12 Siis läinud tema vennad oma isa lambaid karjatama Šihémi kanti. 13 Siis ütelnud Jísra'él Joséfile: „Kas su vennad ei karjata mitte Šihémi kandis? Mine, ma saadan su nende juurde!“ Siis ütelnud ta talle: „Näe, mina olen (valmis).“ 14 Siis ütelnud ta talle: Mine nüüd, vaata, kas su vendadel läheb hästi ja kas lammastel läheb hästi! Ja too mulle sõna.“ Siis läkitanud ta tema Hevróni orust ja ta läinud Šihémi. 15 Siis leidnud üks mees tema, ja näe, ta oli (parajasti) ekslemas väljal. Siis küsinud mees, öeldes: „Mida sa otsid?“ 16 Siis ütelnud ta: „Oma vendi otsin mina. Anna mulle nüüd teada, kus on nad karjatamas?“ 17

¹ © Urmas Nõmmik, 2020.

² Sõna-sõnalt „oli karjane koos oma vendadega lammaste üle“.

Siis ütelnud mees: „Nad asusid siit teele, aga ma kuulsin neid ütlemas: lähme Dotáni.“ Siis läinud Joséf oma vendade järel ja ta leidnud nad Dotánis. 18 Kui nad teda kaugelt nägid – ja enne kui ta neile lähenes, sepitsesid nad tema vastu plaani teda surmata –, 19 ütelnud nad üksteisele: „Näe, seal tuleb see unenägude nägija³. 20 Aga nüüd, lähme ja tapame ta ja viskame ta ühte tsisternidest. Ja ütleme siis: kuri elajas sõi tema ära – mis siis tema unenägudest saab!“ 21 Kui Re’uvén (sellest) kuulis, siis tahtis ta teda päästa nende käest ja ütles: „Ärme võta temalt hinge!“ 22 Siis ütles Re’uvén neile: „Ärge valage verd! Visake ta sellesse tsisterni, mis on kõrbes, aga kätt ärge tõstke tema vastu!“ Sellepärast et ta tahtis päästa teda nende käest, viimaks teda tagasi ta isale. 23 Siis juhtus, et niipea kui Joséf oli tulnud oma vendade juurde, rebisid nad Joséfilt ‘tema uhke ülerõiva’, mis oli tal seljas. 24 Siis võtnud nad tema ja visanud ta tsisterni. Ja tsistern oli tühi, selles polnud vett. 25 Siis istunud nad leiba sööma ja kui nad silmad tõstsid, näinud nad, et näe, jišme’eliitide karavan tuleb Gil’ádist. Ja nende kaamelid kandsid hundihammast, pistaatsiat ja kiviroosikut, minnes ja laskudes alla Egiptusesse. 26 Siis ütelnud Jehudá oma vendadele: „Mis tulu (sest), kui tapame oma venna ja katame tema vere? 27 Lähme müüme ta jišme’eliitidele! Me käsi ärgu puutugu teda⁴, sest ta on meie vend. Meie liha on ta.“ Ja ta vennad kuulasid teda. 28 Siis möödusid Midjáni mehed, kokkuostjad, ja tõmbasid Joséfi tsisternist välja ja tõstsid üles. Siis müünud nad Joséfi kahekümne hõbetüki eest jišme’eliitidele ning need viinud Joséfi Egiptusesse. 29 Kui Re’uvén pöördus tagasi tsisterni juurde, ei olnud, näe, Joséfi tsisternis. Siis rebis ta oma riided lõhki 30 ja pöördus tagasi oma vendade juurde ja ütles: „Poissi pole enam. Ja mina, kuhu mul minna?“ 31 Siis võtnud nad Joséfi üleriide ja tapnud ühe soku ning kastnud ülerõiva verre. 32 Siis saatsid nad uhke ülerõiva ja viinud selle oma isale ja ütelnud: „Selle leidsime. Vaata nüüd hästi, kas see on su poja ülerõivas või mitte!“ 33 Ja kui ta seda hästi vaatas, ütelnud ta: „Minu poja ülerõivas [on see]! Kuri elajas on ta ära söönud. Lõhki kistud, lõhki on Joséf kistud!“ 34 Siis rebis Ja’akóv oma mantli puruks, pani kotiriide oma puusadele ja leinas oma poega hulga päevi. 35 Siis tõusid kõik tema pojad ja kõik tema tütreid, et teda lohutada. Aga tema keeldus sellest, et nad teda lohutaksid, ja ütles: „Oh, kui saaksin (vaid) minna leinates oma poja juurde alla Še’óli!“ Siis nutnud ta ise tema pärast. 36 ‘Midjaniidid’ müüsid tema Egiptusesse Potifarile, vaarao ülemametnikule, ihukaitsjate ülemale.

³ Sõna-sõnalt „unenägude isand“.

⁴ Sõna-sõnalt „ärgu saagu temasse“.